

SZARVAS ÉS VIDEKE

TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Szerkesztőség:
Jókai Mór-utca 1257. szám, hova a lap szellemi részét
illető közlemények küldendők.
Kéziratok vissza nem adatnak.
BÉRMENTETLEN LEVELEK EL NEM FOGADTATNAK.

Előfizetési árak:
Egész évre . . . 4 frt. — Félévre . . . 2 frt
Negyedévre . . . 1 frt — Egyes szám . 8 kr.
MEGJELEN HETENKINT EGYSZER VASÁRNAP.

Kiadóhivatal:
Beliczey-utca 11. szám. (saját ház,) hová az elő-
fizetési pénzek intézendők.
Hirdetéseket jutányos áron elfogad.
BÉLYEGDIJ MINDEN HIRDETÉSÉRT 30 KRAJCAR.

A nőnevelés kérdéséhez.

A statisztika, mely az adat gyűjtést, a társadalmi kérdések minden ágazatára kiterjeszti, elszomorító képet nyújt, a középosztály leányainak férjhezmenetele tekintetében, és meglehetősen magas százalékban fejezi ki, a középosztályhoz tartozó azon leányok számát, kik ugyszólván akarataikon kívül, a házasság védjét kikerülve, kénytelenek a létért való küzdelemben, a férfikkal felvenni a harcot.

A férfi és nő nem teljes egyenjogúsága, — mely eddig csak elméletben létezik, és hogy valaha meg fog-e valósulni, az egyelőre a jövő titkát képezi, — elviszem pontból, a legegyszerűbb kérdések egyike, de ennek a valóságban való keresztülvitele, ha nem is teljesen lehetetlen, de legalább is, a mai társadalmi viszonyok között kivihetetlen. Sok vitának képezte már, a férfi és nőnem teljes egyenjogúsága az alapját, sok érvt hoznak fel mellette, sokat ellene, mely érvek közül nem utolsó az is, hogy a nő, már testi szervezeténél fogva, a nagyobb kitartást, és ideg megfeszítést igénylő szellemi munkára képtelen. Tagadhatlan azonban, hogy ezen érvt, a tudományos pályákon, szorgalmuk és tehetségük által feltűnő nők, a gyakorlatban megezáfozták.

Nem vagyok ellensége, az ugynevezett nő-emanzipációnak. Nem féltém a férfiakat attól, hogy a nők, a tudományos pályákra lépve, mint orvosok, ügyvédek, mérnökök, bírák stb. a férfiaknak konkurencziát csinálnak, és az amugy

is súlyos megélhetést súlyosbitani fogják, de szerény nézetem szerint, a nőiség eszménye nem a doktor kiszasszony, hanem a nő, mint anya, mint feleség és mint gondos háziasszony.

Tévedés volna azt állítani, hogy kizárólag a nő az oka annak, miszerint az eszménytől eltérve, mint harcros lép az élet küzdterére, s együtt harcol a férfivel a létért.

Nem ismertem nőt, bármily szabad szellemű is volt, ki ne érzett volna hivatást magában arra, hogy feltség és anya legyen, s hogy nem lett azzá, az nem rajta, de a férfin mult. Mi következik ebből? az, hogy az ugynevezett nő-emanzipációnak elsősorban oka a férfi.

Nem új társadalmi szokás az agglégénység. Küzdött már ezzel ugy a világot hódító római birodalom, mint ahogy küzd vele a modern társadalom. A mód, mellyel ezen bajon, a 2000 év előtti római társadalom, helyesebben álladalom segíteni akart, majdnem azonos azzal, melyet a jelenkor, e társadalmi betegség gyógyítására hol alkalmaz, hol pedig annak alkalmazását javasolja. Kétségbevonhatlan, hogy az Augustus által alkotott lex Poppia Poppeia, és lex Julia, mely a nőtlén férfit infámiával sújtva, a reá szállott hagyaték egy részétől megfosztatta, míg a többi gyermekkel bíró apát, mindenféle kedvezményekben részesítette, egyező a modern agglégénység adóval, azonos a cél, de azonos az eredmény is, mert alig hihető, hogy a lex Poppia Poppeia vagy az agglégénység bárkit is, a házasság rózsánczáiba bajtott volna.

Kutatva a baj okát, azon indokok, melyre ezen sajnós társadalmi jelenség, az agglégénység visszavezethető, tömegestől állanak rendelkezésünkre.

Eltelkintve azon előnyöktől, melyet a mai, minden irányban fejlett társadalom, a társasélet terén, a klubokban, jó vendéglői kosztban, színházi és kávéházi szórakozásokban a nőtlén férfinek nyújt, és pedig, — nem is szólva a nagyobb központokról, — még a kisebb városokban is, mely szórakozások örökös változatosságukban, az unalom elűzésére nagyon is alkalmasak, másrészt a modern orvosi technika minden vívmányaival ellátott szanatoriumok a netaláni betegség esetében, aránylag olcsó áron, oly ápolást helyeznek kilátásba a nőtlén egyéneknek, miről a családi életben szó sem lehet, szerény véleményem szerint, annak, hogy a mai fiatal emberekben kevesebb az érzék, a vágy, a családi élet után, egyik okát képezi azon körülmény, hogy a fiatal emberek, a legjobb szorgalom mellett is, igen kétön végzik el, a tanulmányaikat.

Elmult már az az idő, hogy valaki 22—23 éves korában oklevelet nyerjen. Ma, örül a fiatal ember ha 28—30 éves korában a tanulmányaival készen van. Igen ám! de ez még nem elég! 3—5 év eltelik, míg olyan hivatali álláshoz jut, vagy pályáján oly eredményt tud elérni, hogy a családalapítására gondolhat. Nem kell hozzá logaritmus és a felsőbbfoku egyenletek ismerete, 28 meg 4 az 32. Aki életéből 32

SZARVAS ÉS VIDEKE TÁRCZÁJA.

A te neved.

Kerestem, hogy reád
Mi név is illelnek,
S voltál Istenmő, Tündér,
Muzsa meg Szókeség.
De hogy mi illik hozzád,
Az csak mostan tudom,
Maradj is, éles, annak:
Szűzfehér lilium!

Végyváry Ferencz.

Oda az örökség.

— Humoros elbeszélés. —

Írta: Harmat Jenő.

(Folytatás.)

IV.

Kis-Terpényre szép nap virradt. Elvira néni már kora reggel fenn volt és lótot-tutott, sürgött-forgott, izgett-mozgott.

Oly fürge volt, mint egy ürge. Megatette csirkéket, libákat, malaczkokat, teheneket, csak bogara it nem etelheté meg.

— Néni mi lesz ma? — kérdém kíváncsian.
— Hát nem tudod publika?
— Nem.
— Ma városunkban a farsangi multságok legelőkelőbbje, a városi tisztviselők és hivatalnokok bálja lesz.

— Nos?

— Nos hát én is ott leszek, fiacskám, s azért csaltalak el hazuról, hogy gardirozzál, hülovagom légy meglásd mint fognak rám irigykedni a lányok és az asszonyok, ha veled lépek a terembe, mintha már lát-nám a sanda pillantásokat.

Összezsaptam a kezeimet. A néni ezt ugy értelmezte, hogy tetszésemmel találkoztak szavai.

Hát nem bosszantó, ha egy 53 éves nagynéni ime újra kezdi s lalozást, mint 18 esztendőskorában a helyett hogy megméltoztatna halmi és becses testét az enyészetnek adná át.

Alkonyodik. . . A kedélyek azt hiszem izgatott-izgatottabbak lesznek. . . A néni reggel csak félig volt bolond, mást már talál az.

Az intelligencia nagyban készülődik az esti multságára. A rendezőség mindent elkövet, hogy minél fényesebbé tegye a bált.

Képzetelemben leírom a bálra készülő fiatal, lányokat, kivált azokat, kik először indulnak hódító utjokra.

Gondolataim ezek: Nincs étvágyuk, a mikor teljes erővel huzzák össze nem bánván ha lélekzetük eláll;

a kinek megraineje, fogfájása, vagy kólikája volt, annál e bajok gyorsasággal elpárolognak . . .

A mint így tovább füzöm gondolataimat, a sötétség észrevétlen ráborul a tájra, a csillagok kigyulnak az égen és képzeletem elragad messze, messze, egy új világba, hol oly furcsának látok mindent lelki szememmel . . .

Itt látom a nénit, mint nagymamát, Körötte apró gyermekhad, unokák gögicselő, gügyögő pajzán serege raja . . .

V.

A táncsteremben vagyunk Idő: esti fél 9 óra. Ott lesz városunk színe java, — mondogatta eleve a néni.

Igaza volt. Egy sarokban tényleg rábukkant dícső Kis-Terpény város színe-javára: egy csomó fekete szurtos emberre.

Hát szál cigány, egy sánta tánczmeister, a városi bakter, két csizmadia, meg egy kefekötő szörnyü diskurzust folytatnak bor mellett. . .

Megfigyeltem távolról őket. . . Azt tapasztaltam hogy mindannyian ugy ittak, mint a kefekötő, csak egy nem ivott ugy: — kefekötő. Szegény kefekötő a bort nem gyözte. A többiek szintén nem gyözték a bort — inni.

Ugy látszik korán jöttünk, hogyha ezek még itt kvaterkáznak.

A borozó atyafiak lassankint kiosonnak a táncztremből, melynek világítására egy villamos iv-lámpa szolgál. A terem parkettes.

Közben szálingóznak a vendégek. A cigánok is,

évet eltöltött. az átlagos számítás szerint életének a felét leélte, rabja lett a megszokásnak, annak már ritkán jut az eszébe akkor, ha haza megyen, hogy hiányzik valami a garcon lakásból, mely garcon lakás már többé nem is rideg, mert a mindentéle uton és módon szerzett barátok, iparkodnak annak ridegségét eloszlatni.

De véteknék magam, és a férfiak ellen, ha a tárgyalt baj kizárólagos okát a férfiakban keresném. A baj előidézésére igen nagy, és a férfiakkal egyenlő arányban hozzájárulnak a nők is.

Ugyan kérem, ha végig nézzük az ugynevezett felsőbb leányiskola tantervét, bizony a fejünket csóváljuk azon tananyag láttára, melyt a jelenlegi tanrendszer a fiatal leányokkal megtanított, drasztikusabban bemagoltat.

Anyáink, e tisztos matrónák, hiréből nem ismerték a szorosán vett algebrát, a pithagorási tantételt, és a jó ég tudja még mit, de e helyett megtanultak főzni, sütni, varni, ruhát foldozni, és mindazt, amivel kellemessé lehet tenni a családi félszket.

Nem nézve az egygyes, nap-nap után ritkábbá váló eseteket, általánosan tapasztaljuk, hogy a mai leányok, a sok mindenféle, nem éppen szükséges, de az általános műveltség szempontjából nem kifogásolható ismereteken kívül, tudnak zongorázni, — tuhyomó része azonban, minden tehetség hiányában akként, mint a zongora verki, — és gagyognak francziául, a főzés, varrás, háztartás vezetéshez stb. azonban éppenséggel nem értenek, sőt volt alkalmam olyan leánnyal is megismerkedni, aki azért nem akar főzni tanulni, mert, kinem állhatja a konyha szagát!

Nem kell mélyebb bölcsesség annak belátásához, hogy milyen nagysága lesz a jelenlegi kisasszonyból. Az általános elszegényedéslől kifolyólag hozománya nincsen, vagy ha van, kevés. Liszt-rapszodiai, Beethoven szonátái, és nem tudom én miféle klaszikus zene verklizésén kívül egyéb semmihez sem ért, hogy a háztartását fentarthassa, szüksége van szakácsnéra, szobalányra, és ha házias élete áldásban részesül, a gyermektáplálás és ápolással járó fáradság kikerülése végett dajkára! Tegyük csak számítás, a szakácsné havi bére 10 frt, a szobalányé 6 frt, a dajkáé 12 frt. Összesen 28 frt e három cseléd élelmezése 35 frt. szükséges

tehát, a Nagysága kényelmének istápolása és ismeret hiányának pótlására havonta 63 frt. Ez csak az egyik tétel, hol van még a koszt a toillet, a cselédek kezén elkallódott és szórakozásokra szükséges összeg.

Ezzel szemben a férjnek, aki egésznap, a hivatalban, vagy irodában környed, van évi 1500—2000 frt jövedelme, a Nagysága hozományá pedig 4—600 frt kamatot hoz, így az egész jövedelmet 1900—2400 frtra vehetjük. ismét csak a számtan négy alapműveletéhez forduloh, s kérdem, vajjon a felsorolt kiadási tételek nem haladják-e túl a bevételi rovatot?

Nagyon reális kort élünk, a pénz értékének fokozatos hanyatlása, ezzel szemben az áruk folytonos áremelkedése, nagyon is kényszerít arra, hogy a kétszerkettővel tisztában legyünk. Az a fiatal ember pedig, aki csak 30—32 éves korában jutott oly álláshoz, hogy a nősülésre gondolhat, az aránylag elég hosszú életén át, saját kárán okulva, megtanulta a számtan négy alapműveletét. Ha pedig megtanulta, akkor ne csudalkozzunk azon, hogy nem rajong a házias élet előtte ugysem ismeretlen élvei iránt, hanem szívesebben veszi, ha a nőt mint ellenfelet, a létért való küzdelemben látja, hol még a lovagiasságnak is, csak egy bizonyos határig van helye.

Az előadottakból levonva a következtetést az agglégénység orvosságául nem az agglégény adót, de azt vélem, hogy a leánynevelés terén térjünk vissza a régi rendszerhez, tanítsuk leányainkat zongora és franczia helyett főzni, varni és arra, hogy egy koronába csak 100 fillér van, s hogy ezt a 100 fillért is jól meg kell forgatni mielőtt kiadjuk, ily nevelési rendszer mellett hiszem, hogy a fiatal emberekből is, természet szerűleg meg fog jönni a vágy a családi élet után, és ekkor a statisztika elszomorító adata eltűnik, a nő emancipáció kérdése pedig meg lesz oldva.

HIREK.

— **Színház megnyitás.** A színházi bizottság e hó 22-én megtartott ülésén — melyen Halmay színházigazgató is részt vett — elhatároztatott, miként a színház előadások tekintetével arra, hogy a nyári színház csak szeptember 8-ikára fog elkészülni. Szeptember 10-én nyitassék meg ünnepélyesen. Az ünnepélyes megnyitás pórlóggal fog kezdődni, mely prológnak megírására

a jeles toll s városunk szülötte Inczédi László ur kéretett fel; prolog után „Zrinyi esküje”-nek első felvonása, s ez után pedig a „Falu rosszá-”ból egy felvonás fog előadatni. — A jelen volt Halmay színházigazgató a tervezetet készségesen elfogadta. A helyárakra nézve el lett határozva, illetve megállapítva hogy a pályók árai egy estére 3 forint. — Tánclás s ékek az 1—5 sorban 70 kr, a 6—10 sorban 50 kr, 11—14 sorban 40 kr, deák és katonajegy 20 kr. — Emeleti erkélyszék árai az I. sorban 30 kr, 2 sorban 25 kr, a karzat 20 kr. A gyűlés felkérte a jelen volt igazgatót, hogy hetenkint a bizottság részére 20—30 ingyen jegyet bocsásson rendelkezésre oly célból, hogy azok a nem magyar ajku lakosság között osztassanak ki, Halmay színházigazgató a bizottság e kívánságának teljesítésére szintén készségesen vállalkozott. Végül el lett határozva, hogy egyenlőre 20 előadásra lesz bérlet nyitva. Az igaz hogy színházunk a megszokottnál majdnem két héttel később fog kezdődni, de ösmerve Halmanak jól szervezett társulatát s tekintve az új színháznek kényelmes voltát, nincs, azt hisszük nem is lesz okunk a felett bánkódni, hogy a színház előadások valamivel később kezdődnek; s azt hisszük műértő közönségünk az idén jobb pártolásban fogja részesíteni a körünkben időző színházunkat, mint az előző évben Makó színházunkat.

— **A szarvasi ág ev. főgymnasiumban,** az 1898/99-ii tanévre a beiratások szeptember első napján kezdődnek meg, az előadások pedig szeptember 5-én.

— **Szarvasi nagyközség faiskolájában,** az eladásra kerülő gyümölcs oltványok, gazdasági fák, cserjék, díszfák és szőlőkrol szóló árjegyzék a napokban jelent meg, s kinek a fenebb elősoroltakra lenne szüksége, szükségletét egész nyugodtan szeresheti be innen, mert ugy az eladásra kerülő fák kitűnő fejlődtsége, mint azoknak felette mérsékelt ára mindenemü versenyt kizár. Árjegyzékkel bárkinek készségesen szolgál az előljárási vagy a faiskolai kertész, Krebsz Zoltán ur.

— **Árlejtés.** Községünk előljárási mint értesültünk árlejtést szándékozik hirdetni azon célból, miként elvégre valahára érvényesítse ama határozatot hogy a Kossuth téren levő artézi kut szobor talapzatát, a már meghatározott fellirattal ellátva, s ez árlejtésre a helybeli vesnöktket, czimfestöket és korszókat szándékozik meghívni oly célból, hogy a kérdéses felíratot ki lesz hajlandó olcsóbban elkészíteni? Azt hisszük hogy a legolcsóbb ajánlat, a korszók részéről fog tétettüni.

— **A kondorosi ág. ev. egyház.** 10 éves fenállásának emlékére a múlt héten, híveinek számát össze iratta, s a hívek száma ma 2217 míg ez előtt 10 évvel a kezdő egyháznak csak 1512 híve volt, s így 10 év alatt a kondorosi ág. ev. egyháznak hívei 705 szaporodtak.

— **Kondoros község ügyvitelének** megvizsgálása céljából e hó 24-én járásunk főszolgabírája

megmosakodva térnek vissza. Kézenditene, kezdetét veszi a táncz.

A néniel járom eleinte a ropogós csárdást, majd faképnél hagyom és egy szelid kinézésű, naiv kislánnyal folytatom.

Egy jól táplált otromba képű fickó meglöki irgalmatlanul tánczosnőmet, még csak bocsánatotot se kér tőle.

Én az uri embert (kell mutatnom, hogy budapesti vagyok) minden teketória nélkül pofon ütöm; ő erre kétszer törül képen: én háromszor csaptam őt arczuj

Az ellenfelem tánczosnője nekem rohan és kiakarja karmolni a szememet, néniem a jól táplált egyének iramodik és tövestül akarja kitépni hozontos haját. Aztan a néni szív-, a lány ideggörsöket kap és mind a kettőn elájulnak . . .

Nekem az otromba képű fiatal ember kiütötte egyik fogamat, de azért az egyért hálával tartozom néki, mert fájós fogam verte ki, s 1 forint foghuzási díjat takarítottam meg.

A zürzavar tetőpontra hág . . . A nénihez ugrom . . . majd eszembe jut, hogy it valakit orvos urnak szólítottak.

Száguldok végig a termeken, végre meglelem az illetőt.

— Orvos ur, orvos ur, jöjjön azonnal! — szólók tihegyve él elvágatok.

Az orvos ur, egy jóképű öreg, jön is sietve, s a mint a helyszínére ér, kérdi:

Hol az a hölgy aki velem óhajt tánczolni, ki hivatott engem?

Nem tánczról van most szó! — türelmetlenkedem — hanem segítségről, a néniem rosszul lett.

Az orvos ur megvakarja tarkóját, zavartnak látszik, aztán hozzá teszi:

— Tyhó a terem buráját! Hát erről lenne szó? . . . Én . . . én — hebeg pirulva — állatorvos vagyok.

Általános kacaj követi e szavakat. A elájult nők magukhoz térnek. A néni ismét visszanyeri ruganyosságát és élénk eszmeeserét folytat az állatorvos urral, ki melléje telepedett.

A tánczot folytatják . . . feledve van minden . . . a cigányok hévvel játszik a párok meg hévvel lejlik a polkát . . .

— Soh' se halunk meg kurjongat egy árvaszéki ülnök.

Hirtelen a villamos áram felmondja a szolgálatot és pokoli sötétség lesz a teremben, mintegy intő példájául annak, hogy bizony meghalunk, mely után sötétség, nagy komor, örök sötétség borul ránk. Némelyek ezt az örök sötétséget meg szeretik czáfolni avval, hogy mondják: „Az örök világosság fényeskedjék neked!”

Tehát mint említettük volt. sötétség lón a teremben.

— Szabad a csók, szabad a csók, — rivalgának az erősebb nemen lévőek.

— Juj! jaj! oh! ah! brr! oah! — hangzik a nők részéről.

A setétben engem három férfi megcsókolt. két lány mamájának tartott és belém kapaszkodott, egy menyasszony meg völegeyenének vélt és intim dolgokat sutogott a fülembé.

Midőn ismét kigyult az utközött villamos lámpa első dolgom volt a néni megkeresni.

A nagyterembeo nem leltem. Kétségbe voltam már esve, hogy ellopták avagy megszöktettek, midőn egy kis fülkében megtaláltam egy agglégénnyel bizalmas — csókoldásba.

Nem is szegyelte magát, Amint észrevett. Megörült, a nyakamba borult es örömkönnyekei hullatva adta tudomra, hogy — menyasszony.

Benutatta völegeyenét, Árvai Alfréd állatorvos ur személyében.

A guta környékezett. Ez ugyan váratlanul jött, erre nem voltam elkészülve.

Vége, vége az örökségnek! — siránkoztam, tördeltem kezeimet, hajamat tépve, ahogy eltávoztam harisnya helyett a néni viszonyt megy kötni; a helyett hogy meghalt volna, egészen új életet fog kezdeni, s mint fiatal asszony, ki tudja mily sokáig él. Hisz a szerelem pláne a boldog házasság életet.

Tehát Elvira néni szívének leghőbb vágya ime beteljesült, meggyógyította idült szív hurutját valaki, egy orvos, de egy — állatorvos.

Dr. Kresmárik János úr, kondorosra rándult, hol is a község házában megejtet legalaposabb s legbehatóbb vizsgálat után mindent a legnagyobb rendben talált, s a vizsgálat befejezte után, az ügy kezelésének, odaadó s pontos munkásságáért, legnagyobb elismerését nyilvánította.

— **Elosipett sikkasztó.** Községünk rendőrsége e hó 28-án a budapesti büntető törvényszéknek 35054/98 számú körözvénye alapján, sikkasztással vádolt Rozgonyi Lászlót letartóztatta, s a budapesti kir. törvényszékhez leendő átkísirése végett, a helybeli járásbírósnak átadta.

— **Tűz.** Öcsödön f. hó 23-án éjjel Páczay Mihály lakóháza kigyulaadt, s a padláson felhalmozva lévő élelmiszerek, fűtőszalma és ruhaneműekkel együtt, a lángok martaléka lett. Mint az előnyomozat kiderítette, a tűz oka gyújtogatás.

— **Irodalmi értesítő.** Bolanden Konrád ma ünnepi hetvenedik születése napját; ez alkalomból összesen 1040 íven 68 kötetre terjedő szepárdalmi munkái magyar fordításban 70 frt. helyett fizetve 5 frt-ért, egész vászon díszkötésekben 85 frt. helyett 12 frt 50 kr-ért küldetnek meg. Megjelent: Dvorsák „Idezetek Tára” zsebkönyv, közel ezer szavattól több mint 4000 idézet ára fizetve 2 frt, díszkötésben 2 frt 40 kr. Comp. Theol. Dogm. fizetve 60 kr. köve 1 frt Comp. Hermenut. Introductio 60 kr. köve 1 frt. Havi füzetek kiadhatatata, Budapest II. Donáti-u. 3.

— **Beiratások.** A helybeli izr. népiskolánál az 1898/99 tanévre szóló beiratások f. hó 30. 31-én d. u. 2—4-ig fogtak megtartatni. Felkerestnek a t. szülők, miszerint gyermekeiket említett időben irassák be annál is inkább, minthogy a rendes tanítás már szept. 1-én megkezdődik.

— **Szerencsétlenség.** A napokban Rác György nevű cigány gyerek a bika akolban lévő hatalmas állatok dulakodásában gyönyörködött, egyszer csak a kerítésnek azon része mellé kerekedett két dulakodó bika, hol szegény Rác Gyurka nagy lelki örömmel gyönyörködött a hatalmas viaskodásban, de nem sokáig gyönyörködhetett, merl egyszer csak a kerítés kidőlt s rá esett szegény Rác Gyurkára, s a nyitott résen kirohantak a többi bikák is, nagy jajgatására elősiettek az örök, s az össze viseza tört gyereket kihúzták a ledőlt kerítés alól, hol annyi zúzódást szenvedett a felette elvonuló bikák súlyos lépteitől, hogy életben maradásához alig van remény.

— **Piaczi forgalom.** A folyó hó 26-án megtartott szarvasi hetivásáron megjelent 4 köteles, 1 szítás, 5 gyócsos, 10 rövidárus, 12 rőfűs, 2 festő, 1 késes, 7 kalapos, 12 szabó, 7 cserepes, 4 fésűs, 4 pék, 9 hentes, 2 asztalos, 2 mézeskalácsos, 1 czukrász, 3 bádogos, 1 divasárus, 2 üveges, 1 bazáros 11 cipész és 77 csizmadia iparos, összesen 180 ezen kívül megjelent 186 zöltség és dinyaárus kocsi, 30 ludárus, 181 takarmányárus és szabad kocsi gyalog árusok és vásárló egyének 2110-en voltak.

Törvénykezési karczolatok.

II. A LÓKUPECZ.

(r. ó.) Davidovics Eizik híres lókupecz Bilkén Sugatagtól Szatmárig minden városban a vásáron ott van, vesz és elad lovat, hol paszussal hol paszus nélkül, és pedig annyit, hogy azzal egy egész huszárrezdet tellehetne szerelni. Azért mégis Davidovics Eizik a sors üldözöttje, a büntető törvénykönyvvel és a csendőrséggel állandólag hadi lábón áll, és ha olykor olykor sógora Jakubovics Mechel nem segítene ki a bajból és nem látná el Bilkén készült, de ókomonózi járatokkal, még többször élvezné a szomorú rabság keserves kenyerét a beregszászi vagy szatmári fogházban.

Kétség nem tér azonban hozzá, hogy mindennek daczára Davidovics Eizik igen becsületes ember, s ha az Isten sokáig fogja éltetni, és sok szerencsével áldja meg, [akkor unokáit Dávidházi néven mint magyar nemeseket fogjuk üdvözölhetni.

De térjünk a tárgyra. Davidovics Eizik ur a nagy-kaposi vásáron van, és almásszürke lovához, párt keres. Talált is, Tóth András uram árulja. Első dolga Tóth Andrásnak menni, a lovat körülnézni, lecsmételni, kifogást tesz hogy

a ló pókos, majd azt találja, hogy fekete hályog van a szemén. Egyszóval a kifogásoknak olyan özönével áll elő, hogy Tóth András uram meg-sokalva a dolgot, fél oldalra vágva a szájában lévő pipáját, oda szól: „hász ba nem tetszik az urnak nem muszáj megvenni.”

Davidovics Eizik csak erre várt, most már komoly alkuba bocsájtkozik, hosszas huza-vona után megegyeznek 80 frtban, ad is Dávidovics Eizik Tóth Andrásnak a 80 frtra egy forint foglalt, azzal, hogy a többit akkor fizeti ki, ha az átvett járlatot a czédula-bázban reá írják, már indulnak is hogy rendbe hozzák a dolgot, de ekkor Davidovics Eizik úgy tesz mint aki gazda nélkül számolt, s oda szól Tóth Andrásnak, gazd'uram gazda nélkül számoltunk, hátha a ló nem lesz jó a másik lovamhoz, már én szeretném megróbálni, mielőtt átírnánk. Azzal a kocsijához megyen, Tóth András lovát befogja az egyik lovához, a másik rosszabbik lovát, pedig átadja Tóth Andrásnak, hogy tartsa addig míg a lovat kipróbálja. Kezdetben lépésben, kis körben, majd gyorsabban nagyobb és nagyobb körben hajtja a lovakat, egyszer csak eltűnik, s marad Tóth Andrásnál egy rossz ló, és egy forint foglalt, a 80 frtos jó lóval pedig Davidovics Eizik ur vigan hajtat Bilkére, hol azután Jakubovics Mechel veszi-át egyelőre a szerepet, a járlatot a kellő aláírásokkal és pecsétekkel, — hisz van olyan készlete, hogy két vármegyét elláthatna belőle, — ellátja, harmadnap pedig, Davidovics Eizik eladja a lovat az akna-sugatagi vásárban 120 frt-ért, s hogy elég jó üzlet csinált, azt nem verném tagadni.

(Jogászi szempontból érdekes ezen kérdés, már azért is, vajjon Davidovics Eizik cselekvénye, lopás, sikkasztás vagy csalást képez-e. Aki reá ér gondolkozzék felette, az eset különben III-ad birói eldöntés alatt áll, a két alsófoku bíróság különbözőleg ítélte, az egyik lopásnak a másik sikkasztásnak minősítette az esetet. Szerk.)

Népmozgalmi statisztika

1898. augusztus 20-tól augusztus 26-ig.

Születések: Petrovics Mihály és Huszárk Zsuzsi fia György. Szalai György és Krajeziár Zsuzsi fia György. Raffay Mihály és Osztróuczky Anna fia János. Kapusza György és Mityko Judit leánya Zsuzsi. Janurik János és Blaskó Anna leánya Anna. Kugyela János és Sztvorecz Erzsébet fia János. Bertók János és Behan Anna leánya Erzsébet. Fabó György és Novodonszky Judit leánya Zsuzsanna. Sutyinszky Mihály és Dankó Zsuzsi fia János. Heckl Péter és Brachna Emma leánya Emma. Novodonszky Mihály és Kurlik Anna fia György. Benesik Mihály és Unatjinszky Erzsébet fia Pál. Nyencsok Pál és Danda Erzsébet fia János. Míleszdini János és Piacsek Mária fia István. Kovács Mihály és Magincecz Zsuzsi leánya Zsuzsi. Valastyán György és Zvara Erzsébet leánya Judit. Springel András és Zselyó Anna fia István. Tomatovezky Mihály és Czupua Zsuzsi fia János. Valkovszky György és Czigléczky Mária leánya Judit. Tóth István és Melis Zsuzsi leánya Mária. Czigléczky György és Való Judit fia halva született. Szvák György és Abraham Zsuzsi leánya Anna. Gyimesik János és Kugyela Erzsébet leánya Zsuzsi. Frankó János és Kovács Zsuzsi fia Pál. Összesen 24. **A f. év elejétől a mai napig összesen 719.**

Halálozások: Balog Pál 2 éves vörhery. Burim Mátyás 1 éves béllhurut. Frankó Mihály 22 éves. vízbeletuladás. Mucha Judit 26 nap béllhurut. Czigléczky (fin) halvaszületett. Kasuba András 1 év 5 hó béllhurut. Csiccely Mária 4 hó béllhurut. Sárkány András 1 hó béllhurut. Sárkány Mihály 3 évss béllhurut. Gyemjanics Zsuzsi 1 év 3 hó béllhurut. Gaál Irén Mária 11 hó béllhurut. Madarász János 2 éves aszkór. Litauszki Gyöngy 40 éves gümőkór. Török György 2 hó béllhurut. Brás Mihályné 25 éves gümőkór. Prifer Mihály 3 hó béllhurut. Összesen 16. **A f. év elejétől a mai napig összesen 476.**

Eljegyzések: Sápsszki András és Nyencsok Mária. Lúczva György és Hrivnak Zsuzsi.

Házasság: Gurszki Vincze és Gercsák Erzsébet. Pető István Weisz Jozseffa. Poroszlai István és Pribelszki Vilhelmina.

Innen-onnan.

— **Biró előtt.** Biró (az atyafihoz): Gombos András, rokonságban van maga vádlottal?

Atyafi; Csak távolról, kérem alásan. Az ő apja el akarta venni az én anyámat, de a házasság füstbe ment.

— **Előzékeny férj.** Édes feleségecském, két üveg pompás ó-bort vettem a születésed napjára.

— De hiszen tudod, sohse iszom bort.

— Sebaj. Majd akkor megiszom én, a te egészségéde.

— **Kihívó czím.** Anya: No várj csak, rossz fiu! Miért tépted szét az új képes könyvedet!?

Pali: Hát minek irták rá, hogy szétféphtelen képeskönyv?

— **Mindig mondtam.** Aj vé!... Ilen tele van a batyud, Kóbi?

— Nü! Hát nem megmondtam neked mindig, hód én blülem még lesz ed nadjkereskedü!?

— **Fiatal menyecske.** A szakácskönyvben olvasom, krumplit 80 féle módon lehet elkészíteni.

Férj: Akkor 801 féle módon.

Menyecske: Hogy-hogy?

Férj merj az a mód csak nincs a szakácskönyvben, a hogy te szoktan elkészíteni.

— **A vasuti ör vizsgája.** Egy hü és megbízható vasuti őrt a felettes hatósága fölszólított, hogy a váltóöri vizsga letételére ekkor meg ekor jelenjék meg az igazgatósági épületben, a 9 számú szobában. Pontosan megjelenik s várja a történeteket. Először bemutatják egy forgalmi ellenőrnek, a ki őt nyomban ki is kérdezi a külső szolgálat dolgai felől. A következő párbeszéd keletkezik köztük.

— Mit teszen ön, ha bejárja a pálya részét s a vonalon oly rendellenességet vesz észre, hogy veszélyes a vonatot tovább bocsátani?

— A vonatot nyomban megállítom a vörös zászlómmal.

— De sötétben mivel adja meg a megállító jelet?

— Az égő lámpámmal.

— De ha a szél elfújja a lámpa világát, mit csinál akkor?

(Az ör a bal nadrágzsebéből egy skatulya svéd gyufát húz elő.)

— Akkor előveszem ezt.

(Az ellenőr elveszi tőle a gyufát.)

— Most tegyük föl, hogy önnek ez a gyufája nincs, akkor?

(Az ör a jobb nadrágzsebből húz elő egy skatulyával.)

— Akkor ezt veszem elő ellenőr ur.

(Az ellenőr ezt is elveszi.)

Most önél semmi gyuta sincs. Mit csinál most?

— Ohó kérem, el vagyok látva. (S a téli kabátja hátulsó zsebéből vesz ki egy skatulyát. Az ellenőr, kit már a nevetes kerülget, ezt is elveszi.)

— Mit csinál most.

— Engem nem lehet oly könnyen megfogni! (A mellényzsebébe nyul, hivesz 10—12 „mindenütt meggyulog gyufaszálát, az ujjáival jól megszorítva, hogy a gyufáknak csak a feje látszik ki.)

— Akkor előveszem a végső rezervagyufákat, de ezt nem adom önnek, mert még a feleségem sem kap belőle.

A pályaór a vizsgát fényesen kiállta.

Felelős szerkesztő: BALKÁNYI SÁNDOR.
Kiadó és laptulajdonos: SÁMUEL ADOLF.

